

Anna Adholmer och Matilda Hedvall

1

Disposition

Förelägganden:

- 26 kap. 9 § och 21 § MB
- Rätt adressat
- Formulering och motivering

Hjälpregler till förelägganden:

- Gälla omedelbart
- Förelägganden mot ny fastighetsägare
- Vite

2

26 kap. miljöbalken (1998:808 MB)

- Den generella bestämmelsen om förelägganden: 26 kap. 9 § MB
- Förelägganden om att lämna uppgifter: 26 kap. 21 § MB

Exempel: Vid tillsynsbesök har miljöinspektören fått intrycket att verksamheten vid en bensinmack har utökats och frågar därför hur mycket bensin som sålts på bensinmacken de två senaste åren. Bensinstationsägaren vägrar att svara. Miljönämnden förelägger därför Bensinmacksstationen AB med stöd av 26 kap. 21 § MB att senast den 27 oktober 2008 till nämnden redovisa hur mycket bensin som sålts under 2006 och 2007.

3

Rätt adressat

- **Rätt adressat** = den som enligt miljöbalkens bestämmelser ansvarar för att uppfylla den bestämmelse som omfattas av föreläggandet.

Exempel: Fastighetsägare ansågs inte vara rätt adressat för ett föreläggande om att minska störningar av musik från en hyreslägenhet eftersom denne varken hade faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet såsom det var utformat. Föreläggandet borde ha riktats mot den eller de hyresgäster som orsakat störningarna.

Exempel: En konkursgäldenär har förelagts att vidta vissa åtgärder beträffande egendom som står under konkursboets förvaltning. Ej rätt adressat eftersom konkursgäldenären inte har haft rådighet över egendomen och därför inte har haft möjlighet att efterkomma föreläggandet.

Exempel: Miljönämnden förelägger med stöd av 26 kap. 9§ och 2 kap. 3 och 7 §§ MB Anna Adholmer, såsom ägare av fastigheten Rödkulla 1:1 i Jönköpings kommun, att senast den...

4

Rätt adressat

■ Fysisk person

Exempel: Med stöd av 26 kap. 9 § MB och bestämmelserna i 9 kap. 9 § MB förelägger Miljönämnden Emma Willaredt att, såsom ägare av fastigheten Äpplet 1:2 i Jönköpings kommun, senast den 31 december 2008 ha vidtagit följande åtgärder...

■ Juridisk person

Exempel: Med stöd av 26 kap. 9 § MB och bestämmelserna i 9 kap. 9 § MB förelägger Miljönämnden Emma W Fastighets AB att såsom ägare av fastigheten Äpplet 1:2 i Jönköpings kommun senast den 31 december 2008 ha vidtagit följande åtgärder...

5

Formulering och motivering

- Motivet
- Lagstöd
- Vad myndigheten kräver av adressaten

6

■ **Föreläggande om att göra viss sak**

Exempel: Med stöd av 26 kap. 9 § och 2 kap. 3 och 7 §§ MB förelägger Miljönämnden Berit Lundberg att senast den 30 november 2008 ljudisolera fläkten från stekbord och fritös i gatuköket Lundbergs inom fastigheten Syltan 1:1 i Jönköpings kommun, i enlighet med ritning som bifogas detta beslut. Nämnden förelägger dessutom Berit Lundberg att senast den 31 januari 2009 ljudisolera övriga fläktar i samma gatukök i enlighet med nämnda ritning.

7

■ **Föreläggande om att låta bli att göra en viss sak**

Exempel: Anna Adholmer äger ett område som är naturreservat. Enligt reservatsföreskrifterna får markägaren inte gräva eller schakta i området. Trots detta har Anna börjat gräva ett dike genom yttre delarna av reservatet. Länsstyrelsen förelägger därför Anna Adholmer med stöd av 26 kap. 9 och 13 §§ MB jämte p. 5 i föreskrifterna för naturreservatet att inte genomföra ytterligare grävningsarbeten inom reservatet.

8

■ Föreläggande om att uppnå visst mål

Exempel på hur ett sådant föreläggande **inte** ska se ut:

Genom beslut den 20 september 2007 beslutade Tillstånds- och myndighetsnämnden "att Bystads Energi AB vid pannanläggning i kvarteret Smeden ska vidta sådana åtgärder att i möjligaste mån rökutsläpp som når Metall Produkters lokaler undviks".

9

Hjälpregler till förelägganden

■ Gälla omedelbart

■ Förelägganden mot ny fastighetsägare

Exempel: "Med stöd av 26 kap. 9 § och 26 kap. 12 § samt p. 3 i gällande reservatsföreskrifter för Bymarkens naturreservat förelägger Länsstyrelsen Matilda Hedvall, såsom ägare av fastigheten Bymarken 1:1 i Jönköpings kommun, att senast den 31 december 2008 ha tagit bort grillplatsen på Utsiktsskullen och städat av området så att inga spår av grillplatsen finns kvar. Kopia på Länsstyrelsens beslut om inrättande av aktuellt naturreservat, innehållande gällande reservatsföreskrifter, bifogas."

■ Vite

10

Vite

- Vad är vite?
- Förelägganden får förenas med vite
- Vite gör tillsynen mer effektiv
- Lag om viten

11

Rätt adressat vid vitesföreläggande

- Samma som vid föreläggande utan vite
- Förbud mot solidariskt vite

12

Formulering av vitesförelägganden

- Formuleras som vanliga förelägganden + vitesbelopp och när det kan falla ut.
- Vitet kopplas till hela eller delar av vitesföreläggandet
- Vitet måste vara precist

Exempel: Bolaget AB föreläggs vid vite om 3 000 kr att genomföra periodisk besiktning på visst sätt inom viss tid, ...vite 5 000 kr för att utföra vissa mätningar i omgivningen på ett visst sätt inom viss tid, ... vite 7 000 kr att rapportera viss sak på ett visst sätt inom en viss tid.

13

Vitets storlek

- Ska inte vara ekonomiskt fördelaktigt att bryta mot ett vitesföreläggande
- Möjlighet att betala

14

Löpande viten

Beslutas vid **ett** tillfälle med kan **falla ut** vid **flera** tillfällen

Exempel: Miljönämnden förelägger Pralin AB att ha lock på godisbehållarna i sin godisbutik. Föreläggandet förenas med ett löpande vite om 10 000 kr varje gång nämnden noterar att föreläggandet inte följs.

Vitet för omfattande och oprecist när det gäller tiden.

- Löpande vite ska inte samlas på hög

15

Överträdelse av vitesföreläggande

- Överlämna ärendet till Miljödomstolen

Exempel: En kvinna överklagade ett vitesföreläggande som var utformat med stöd av djurskyddslagen och miljöbalken. Föreläggandena var korrekt utformade och lagligen grundade, enligt länsrätten. Ansökan om utdömande av vite med stöd av miljöbalken ska prövas av miljödomstol och inte länsrätt, finner kammarrätten.

16

